

Beste mentoren en collega's,

Welkom aan het begin van een nieuw schooljaar als mentor/docent van een derde klas. Ter voorbereiding tref je hieronder de handleiding voor het startprogramma dat je straks met de aan jou toegewezen klas gaat doen.

Één van de pijlers voor de begeleiding van jaar 3 is het begrip: Een veilige stamgroep creëren. Het doel hierin voor dit jaar is de leerling bewust te maken van het feit dat iedereen uniek is. (niemand is gelijk en iedereen mag zijn wie hij/zij is)

Dankzij de bewustwording van deze uniciteit ontstaat de ruimte bij tieners om ieder in de stamgroep zijn/haar plekje te accepteren/ gunnen/ respecteren.

Iedere leerling mag weten dat hij/zij er mag zijn en dat de klas als zodanig een veilig oefenterrein is voor wat betreft het opgroeien op sociaal gebied.

Iedere leerling mag daarbij ook weten dat hij/zij de ander in de groep dus met gepaste houding benadert/behandelt; iets in de trant van; wat jij wil dat een ander voor/tegen of met je doet/ leef je voor.

Op de introductiedag gaan we een eerste slag slaan, een bodem leggen om gelijk goed van start te gaan en dus direct de leerling te laten weten dat wij dit allemaal omarmen en appelen doen op zijn/haar positieve bijdrage.

Dit gaan we doen d.m.v. het spel: Over de streep en daaruitvoortvloeiend het schrijven van een klassenmanifest.

Achtergrondinfo:

Een aantal jaar geleden is het bekende tv programma 'Over de streep' vanuit Amerika naar Nederland 'over komen waaien'. Een programma met als insteek; verandering van gedrag bij publiek op middelbare scholen. Dit doen ze dmv een spel waarbij tieners het inzicht verwerven meer overeenkomsten met elkaar te hebben dan aanvankelijk gedacht.

Voor een eerste introductie film (van toen, duurt ongeveer 10 minuten) klik [hier](#)

Inmiddels is het spel op scholen een wijdverbreid fenomeen wat door de meeste leerlingen en collega's als zeer waardevol wordt ervaren om aan mee te doen. Voor de best off Nederland (duurt ongeveer 3,5 minuten) klik [hier](#)

Spelinstructie:

1. Het lokaal waar jij met de klas bent, moet vrij zijn van tafels en stoelen.
2. Zorg voor een lijn waar de leerlingen over kunnen stappen
3. Bekijk de stellingen die je aangereikt krijgt en bedenk of je zelf iets toe wil voegen of niet.
4. Wanneer de leerlingen bij je komen; zorg je op jouw eigen wijze dat ze je aandacht hebben zodat jij uit kan leggen wat de bedoeling is.
5. Vertel ze dat deze dag bedoeld is om een goede start te hebben als stamgroep, een stukje aandacht te hebben voor ieder als persoon en om te komen tot afspraken waar de hele klas inclusief ouders op aanspreekbaar zijn dit jaar. (Ook dit mag in je eigen woorden).
6. Ga dan van start met het spel; laat het ongeveer een 45 minuten duren; let hier bij op dat je niet droog stelling dropt en de leerlingen laat lopen, maar besteedt aandacht aan

wat er gebeurt op dat moment. Dit creëert enorme bewustwording bij leerlingen en dat is ook het doel.

7. Je noemt een stelling, de klas mag even nadenken.
8. Als een leerling zich herkent in de stelling loopt hij/zij over de streep. Wie zich niet herkent blijft staan.
9. Nodig bij de stelling leerlingen uit om te vertellen waarom ze de streep over zijn gegaan of juist zijn blijven staan; let op wat je ziet; zie je twijfel bij lopen of blijven staan, benoem dat en vraag er naar. Doel is immers bewustwording creëren en daarvoor noem je het beestje bij de naam.
10. Behandel op deze wijze ongeveer 20 stellingen, zo krijgt iedereen een beeld van wat er leeft in de groep en heb je een goede bodem straks om aan het manifest te gaan werken.

Na het spel is er een pauze waarin een ijsje geslobberd kan worden en zo even kan landen wat er is gebeurt. Indien mogelijk is het handig de tafels en stoelen vast in groepjes van 4 neer te zetten in het lokaal, anders doe je dat met de klas bij terugkomst in het lokaal.

Instructie manifest:

1. Verdeel de klas in groepjes van maximaal 3 leerlingen (groter zorgt ervoor dat er leerlingen buiten de boot vallen bij het aandragen van ideeën)
De tafels staan in groepen van 4 zodat de mentor bij kan zitten tijdens de brainstorm.
2. Leidt dmv een klassengesprek/nabespreking de klas op weg naar een brainstorm voor het manifest. Leidt het gesprek in de richting van:
Omdat we allemaal samen hier zijn en samen de eindstreep moeten halen, mogen groeien enz enz maar zo verschillend zijn, ieder met zijn/haar eigen bagage, wensen en vertrouwen, maar ook angsten en verdriet, is het belangrijk een aantal afspraken met elkaar te maken waar iedereen op aanspreekbaar is; een klassenmanifest. Dit manifest zal handleiding zijn voor het komende jaar en wordt ook aan de ouders kenbaar gemaakt, zodat iedereen betrokken is bij elkaars welzijn waar mogelijk.
3. Geef de klas in de groepjes van 3 in eerste instantie 5 minuten de tijd (zet een timer) om te brainstormen over mogelijke afspraken. Loop tijdens die 5 minuten langs iedere groep en schuif om te begeleiden waar nodig (let op dat je geen voorstellen doet, maar vragen stelt om de groepjes op weg te helpen als het niet lukt)
4. Na die eerste 5 minuten heb jij gezien hoeveel de klas heeft en hoeveel tijd ze nog nodig hebben om met meer te komen. Geef ze maximaal nog eens 5 minuten.
5. Nu is het tijd een eerste selectie te maken, ook dat gebeurt in de groepjes. Geef de klas wederom 5 minuten om zelf een top 5 te maken op volgorde van voor hen belangrijkheid.
6. Na die 5 minuten herhaal je voorgaande stap, maar dan klassikaal. Je zal zien dat er overlap is in voorstellen. Noteer alles op het bord of laat de leerlingen dat doen, het digibord is gewillig.
7. Nu ga je rangschikken, het meest gedane voorstel komt op plek 1, vervolgens 2 en 3. Het maximum is 3 afspraken, dit omdat dat het beste onthouden kan worden. Vul de gemaakte afspraken in in het voorbeeld manifest. Verfraai daar waar gewenst en sla het op.
8. Ga nu langzaam aan op het afronden van de ochtend/middag. Laat weten dat er een mooie start is gemaakt, dat het belangrijk is dit te onthouden en er naar te leven met elkaar. Vermeldt tevens nog even dat dit manifest op de oudermiddag met de ouders

gedeeld wordt en indien mogelijk in Som wordt gehangen of anders zichtbaar gehouden.

9. Denk zelf vast na over hoe je dit een vervolg kan geven in je begeleiding de komende tijd, zoals aangegeven in voorbespreking, is het vandaag een dag die bewustwording creëert maar om te beklijven is het zaak dit gevolg te geven. Suggesties voor uniforme acties in deze zijn welkom 😊

Heel veel plezier en openheid gewenst vandaag, dat het een mooie start van het komende jaar mag beloven te zijn!

Op de volgende pagina's tref je de stellingen voor Over de streep en een format van het manifest.

Stellingen voor Over de streep:

Luchtig:

Ik heb blauwe ogen
Ik heb lang haar
Ik kijk graag naar GTST
Ik eet mijn korstjes nooit op

Verbinding (gemeenschappelijke delers zoeken in de groep)

Ik draag graag t-shirts/jeans/gympies
Ik hou van voetbal/ballet
Ik hou van lezen/muziek luisteren
Ik kom op de fiets naar school
Ik vind het dorpsfeest/wijkfeest altijd leuk

Persoonlijk

Ik ben tevreden over mijn leven
Ik zit lekker in mijn vel
Ik ben gelukkig
Ik ben wel eens eenzaam
Ik ben wel eens gepest
Ik heb wel eens gepest
Ik voel me soms onbegrepen
Ik heb gescheiden ouders
Ik heb vrienden op school
Ik maak gauw vrienden en vind een nieuwe klas leuk

Drijfveren

Ik hou van afwisseling
Ik hou van uitdaging
Ik hou van gezelligheid
Ik ontwijk discussie
Ik geef mijn mening
Ik hou van eerlijkheid
Ik wil slagen dit jaar

Betrokkenheid

Ik vind het fijn hier vandaag te zijn
Ik ben hier omdat het moet
Ik wil graag werken aan plannen voor school
Ik wil graag werken aan voor mezelf opkomen
Ik wil graag werken aan het leren beheersen van mijn emoties en gedachtes

Wij h/a/g 3 a/b/c/d

staan voor een veilige klas.

We spreken samen af dat:

1

2

3

Hiermee maken we onze klas een veilige omgeving om te zijn, te leren, te praten, te denken, te lachen, te huilen en te groeien.

veiligheid persoonlijk leiderschap eigen kunnen